

Podsumowanie realizacji projektu w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w województwie wielkopolskim

Poznań, 2012 r.

Spis treści

I. Czym jest Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)?	3
II. Geneza EFG w Wielkopolsce	5
III. Realizacja działań w ramach EFG w Wielkopolsce w latach 2009-2011.....	8
III.1 Działania na rzecz pracowników zwolnionych z firm SEWS POLSKA Sp. z o.o. oraz Leoni Autokabel Polska Sp. z o.o.	8
III.2 Działania na rzecz pracowników zwolnionych z zakładów H. Cegielski Poznań S.A. i ich kooperantów	8
III.3 Działania informacyjno-promocyjne WUP w Poznaniu	9
III.4 Kontrola projektu w ramach EFG.....	10
IV. Podsumowanie	11

I. Czym jest Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)?

Podstawę prawną programu stanowi:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1927/2006 z dnia 20 grudnia 2006r. ustanawiające Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji,
- zmienione Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 546/2009 z dnia 18 czerwca 2009r.

W ramach EFG istnieje możliwość pozyskania środków finansowych dla zwolnionych pracowników. To instrument finansowy Unii Europejskiej, który został utworzony w 2006 r. w celu udzielania wsparcia dla osób objętych zwolnieniami wynikającymi z poważnych zmian strukturalnych w kierunkach światowego handlu spowodowanych globalizacją, gdy zwolnienia te mają istotny wpływ na gospodarkę regionalną lub lokalną.

Celem EFG jest pomoc pracownikom, którzy stracili pracę wskutek zmian zachodzących w światowej strukturze handlu, w jak najszybszym znalezieniu nowego zatrudnienia. Wsparcie z funduszu mogą otrzymać jedynie pracownicy, którzy stracili pracę wskutek osłabienia gospodarczego. EFG nie finansuje kosztów przedsiębiorstw ponoszonych na modernizację czy dostosowanie strukturalne. Osoby biorące udział w projektach muszą być zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, stanowi to warunek prowadzenia aktywnej polityki rynku pracy wobec tych osób przez urzędy.

EFG może finansować działania prowadzone w ramach aktywnej polityki rynku pracy skupiającej się w całości na udzielaniu pomocy pracownikom objętym zwolnieniami grupowymi, poprzez:

- pomoc w poszukiwaniu pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- szkolenia i przekwalifikowanie,
- pomoc w zakresie samozatrudnienia,
- zasiłki na koszty przeniesienia,
- zasiłki szkoleniowe,
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy,
- staże.

Projekt EFG finansowany jest ze środków krajowych tj. Funduszu Pracy w ramach algorytmu lub rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w danym roku budżetowym. Refundacja poniesionych wydatków przez Unię Europejską wynosi 65% poniesionych kosztów. Zwrot następuje na konto Ministra Finansów w ciągu kilku miesięcy (ok. 260-280 dni) od złożenia wniosku i zwiększa budżet państwa w pozycji Funduszu Pracy.

II. Geneza EFG w Wielkopolsce

Przemysł motoryzacyjny w Polsce należy do najważniejszych, a do początku IV kw. 2008 r., także do najdynamiczniej rozwijających się sektorów polskiej gospodarki i zaliczany jest do grupy największych pracodawców i eksporterów.

Dla Wielkopolski sektor motoryzacyjny buduje jeden z silniejszych i bardziej perspektywicznych filarów przemysłu. Regionalna motoryzacja to 280 firm mających swoją siedzibę w Wielkopolsce, czyli w przybliżeniu, 24 tysiące miejsc pracy oraz około 50 tysięcy osób pośrednio utrzymujących się dzięki branży motoryzacyjnej¹.

Przemysł motoryzacyjny w kraju i w regionie jest silnie powiązany z europejską gospodarką, tym samym światowe osłabienie gospodarcze miało znaczący wpływ na rodzimą branżę motoryzacyjną, czego przejawem były między innymi liczne zgłoszenia i zrealizowane zwolnienia grupowe pracowników. Wśród branż, w których dokonano największych zwolnień grupowych w Wielkopolsce, w latach 2008-2009, obok budowlanej, odzieżowej, meblarskiej i produkcyjnej, znalazła się branża motoryzacyjna.

W związku z niepokojącymi informacjami dotyczącymi sytuacji przedsiębiorstw i pracowników sektora motoryzacyjnego, napływającymi od 2008 roku z lokalnych rynków pracy, Samorząd Województwa Wielkopolskiego przeprowadził w 2009 roku badanie pt. „Charakterystyka przemysłu motoryzacyjnego w Wielkopolsce i strategia jego rozwoju” wśród 500 przedsiębiorców z branży motoryzacyjnej oraz ich kooperantów.

Badanie to miało na celu analizę przemysłu motoryzacyjnego w województwie wielkopolskim, pozwalającą określić jego potencjał, możliwości i strategię rozwoju oraz stabilność na regionalnym rynku pracy w okresie pogorszenia sytuacji w całej gałęzi gospodarki. Celem dokumentu było ponadto wskazanie sposobu powrotu do stabilizacji i rozwoju branży w przyszłości. Raport został udostępniony na stronie internetowej WUP w Poznaniu.

Jak wynikało z analizy danych uzyskanych w toku badania, wielkopolscy pracodawcy z branży motoryzacyjnej borykali się ze znacznymi problemami związanymi z obniżonym popytem na produkty i usługi oraz wysokimi kosztami pracy. Ponadto, blisko 70% respondentów, którzy brali udział w badaniu, uważało, iż w ramach przemysłu

¹ Raport z badania „Charakterystyka przemysłu motoryzacyjnego w Wielkopolsce i strategia jego rozwoju”, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Poznań 2009 r.

motoryzacyjnego spowodowanie gospodarcze negatywnie odbije się na wielkopolskich przedsiębiorstwach, natomiast ponad 69% osób badanych uznało, że spowoduje ono drastyczny spadek wartości zamówień.

Z uwagi na trudną sytuację na regionalnym rynku pracy, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, w celu złagodzenia negatywnych skutków spowolnienia gospodarczego i licznych dokonanych zwolnień grupowych, podjął działania na rzecz pozyskania środków finansowych z EFG, na pomoc dla zwalnianych pracowników.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego badania posłużyły do przygotowania przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz powiatowymi urzędami pracy w Lesznie, Ostrzeszowie i Rawiczu, pierwszego w Polsce wniosku o wkład finansowy z EFG dla zwolnionych pracowników z województwa wielkopolskiego w przemyśle motoryzacyjnym z firm Sews Polska i Leoni Autokabel Polska. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przekazało przygotowany wniosek do Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego w dniu 5 lutego 2010 r. Liczba zwolnionych pracowników z ww. firm wyniosła 1 104 osoby, w tym z Sews Polska 474 i z Leoni Autokabel Polska 630. Koszt pakietu usług w ramach EFG, który obejmował 590 osób, wynosił ok. 4 mln zł.

Trudności, jakie dotknęły sektor przemysłu stoczniowego na świecie, spowodowały znaczne zmniejszenie zamówień oraz doprowadziły do zamrożenia kapitału spółek działających w tej branży w województwie wielkopolskim. Recesja w przemyśle stoczniowym doprowadziła do zwolnień grupowych dokonanych w powiecie poznańskim w zakładach H. Cegielski Poznań SA oraz firmach kooperujących, tj. Sulzer Chemtech Polska Sp. z o.o., H. Cegielski – Logocentrum Sp. z o.o., H. Cegielski – Remocentrum Sp. z o. o. i Arwimont Spółdzielnia Pracy, spowodowanych światowym spowolnieniem gospodarczym, którego skutkiem była zła sytuacja finansowa przedsiębiorstw wynikająca z braku zamówień na wyroby i usługi świadczone przez te firmy. Doprowadziło to do konieczności ograniczenia produkcji, wymuszającej wdrożenie nowej struktury organizacyjnej i zmniejszenie zatrudnienia. W związku z tą sytuacją, Samorząd Województwa Wielkopolskiego wraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu przygotował również drugi wniosek o wkład finansowy ze środków EFG dla pracowników z naszego regionu, którzy utracili w nich zatrudnienie. Wniosek ten został przekazany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego do Komisji Europejskiej w dniu 8 marca 2010 r. Liczba zwolnionych pracowników ze

wspomnianych zakładów to 625 osób, natomiast objętych pakietem usług w ramach EFG, to 189 osób. Koszt ich aktywizacji wynosił ok. 700 tys. zł.

III. Realizacja działań w ramach EFG w Wielkopolsce w latach 2009-2011

III.1 Działania na rzecz pracowników zwolnionych z firm SEWS POLSKA Sp. z o.o. oraz Leoni Autokabel Polska Sp. z o.o.

Na aktywizację pracowników zwolnionych w ramach zwolnień grupowych z firm SEWS POLSKA Sp. z o.o. i Leoni Autokabel Polska Sp. z o.o., planowano przeznaczyć środki w wysokości 4 051 986,59 zł. Kwota faktycznie poniesiona wyniosła 1 975 958,92 zł.

Aktywizacją objęto 440 osób, do których skierowano pomoc w poszukiwaniu pracy – 55 os., poradnictwo zawodowe – 52 os., szkolenia i przekwalifikowanie – 298 os., pomoc w samozatrudnieniu (w tym zasiłki szkoleniowe) – 252 os., wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy – 42 os. oraz staże – 11 os.

Prowadzono działania promocyjno-informacyjne, poprzez zamieszczenie na antenie lokalnego radia ogłoszenia promującego projekt EFG, zamieszczenie i upowszechnianie za pośrednictwem strony internetowej PUP oraz lokalnej telewizji informacji dotyczącej projektu, zamieszczenie na łamach lokalnej prasy, tablicach ogłoszeń w siedzibie PUP oraz na terenie spółki Leoni Autokabel Polska materiałów informujących o realizacji projektu. Treści ogłoszeń i informacji każdorazowo zawierały informację o współfinansowaniu projektu ze środków EFG wraz z niezbędnymi logotypami EFG oraz Unii Europejskiej zgodnie z „Zasadami oznaczania projektów i działań informacyjno-promocyjnych w ramach EFG”, opracowanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

III.2 Działania na rzecz pracowników zwolnionych z zakładów H. Cegielski Poznań S.A. i ich kooperantów

Na aktywizację pracowników zwolnionych w ramach zwolnień grupowych z zakładów H. Cegielski Poznań SA oraz firm kooperujących, tj. Sulzer Chemtech Polska Sp. z o.o., H. Cegielski – Logocentrum Sp. z o.o., H. Cegielski – Remocentrum Sp. z o. o. i Arwimont Spółdzielnia Pracy, planowano przeznaczyć środki w wysokości 703 783,08 zł. Kwota faktycznie poniesiona wyniosła 574 733,52 zł.

Aktywizacją objęto 285 osób, do których skierowano pomoc w poszukiwaniu pracy – 285 os., poradnictwo zawodowe – 117 os., szkolenia i przekwalifikowanie – 114 os., pomoc w samozatrudnieniu (w tym zasiłki szkoleniowe) – 119 os.

Działania promocyjno-informacyjne realizowane były poprzez rozpowszechnienie ulotek informacyjnych o programie EFG oraz o działaniach umożliwiających powrót na rynek pracy, z jakich beneficjenci projektu mogli korzystać. Ulotki zostały przekazane osobom kwalifikującym się do projektu: przy rejestracji, na wizytach u pośrednika pracy oraz zostały przekazane za pośrednictwem poczty. Wyeksponowano także baner informujący klientów Urzędu o programie EFG, zamieszczono informację na stronie internetowej PUP, a pracownicy PUP na wizytach/spotkaniach z beneficjentami projektu informowali o możliwości skorzystania z zaplanowanych usług.

III.3 Działania informacyjno-promocyjne WUP w Poznaniu

W roku 2010, w ramach zaplanowanych we wniosku o wkład finansowy, działań informacyjno-promocyjnych związanych z realizacją projektów EFG w Wielkopolsce, WUP w Poznaniu opracował w tym celu 3 wzory ulotek.

W latach 2010 – 2011, ulotki były rozpowszechniane przez WUP w Poznaniu i jego Oddziały Zamiejscowe w ramach organizowanych przez Urząd konferencji, spotkań i seminariów. Ponadto każda osoba zainteresowana mogła pobrać je z siedziby WUP.

Odbiorcami ulotek były także powiatowe urzędy pracy, starostwa powiatowe, organizacje pracodawców (Wielkopolska Izba Przemysłowo – Handlowa, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych, Wielkopolski Klub Kapitału, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Business Centre Club).

Ponadto informacje z zakresu podstaw prawnych, beneficjentów, przeznaczenia środków i finansowania działań projektowych oraz założeń projektów EFG zostały zamieszczone na stronie internetowej WUP w Poznaniu http://www.wup.poznan.pl/att/polityka/pomoc/EFD_EFG.pdf. Dodatkowo bezkosztowo ukazały się w mediach regionalnych, Polska The Times Głos Wielkopolski, Gazeta Wyborcza, Monitor Wielkopolski, Radio Merkury, informacje prasowe na temat możliwości, jakie daje EFG dla mieszkańców regionu Wielkopolski w związku ze zwolnieniami grupowymi.

Działania WUP w zakresie informacyjno-promocyjnym projektów EFG w Wielkopolsce były zgodne z zapisami zawartymi we wnioskach o wkład finansowy, porozumieniami Instytucji Zarządzającej (IZ) z Instytucją Pośredniczącą (IP) w sprawie realizacji projektu oraz „Zasadami oznaczania projektów i działań informacyjno-

promocyjnych w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji” opracowanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

III.4 Kontrola projektu w ramach EFG

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przeprowadził kontrole w powiatowych urzędach pracy realizujących projekt w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, tj. PUP w Lesznie, Ostrzeszowie, Rawiczu i Poznaniu. Podstawą prawną do przeprowadzenia kontroli przez Instytucję Pośredniczącą w powiatowych urzędach pracy było porozumienie w sprawie realizacji projektu w ramach EFG dla pracowników zwolnionych z firm SEWS POLSKA Sp. z o.o. i Leoni Autokabel Polska Sp. z o.o. oraz zakładów H. Cegielski Poznań SA oraz firm kooperujących, tj. Sulzer Chemtech Polska Sp. z o.o., H. Cegielski – Logocentrum Sp. z o.o., H. Cegielski – Remocentrum Sp. z o. o. i Arwimont Spółdzielnia Pracy. Kontrola wykazała, że działania były prowadzone zgodnie z przepisami i zasadami krajowymi oraz wspólnotowymi.

Na podstawie art. 18 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1927/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 roku, ustanawiającego Europejski Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG) zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 546/2009 z dnia 18 czerwca 2009 roku Dział H/1 Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego przeprowadzono kontrolę w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (IZ, instytucja certyfikująca), Ministerstwie Finansów (instytucja audytowa) oraz WUP w Poznaniu (IP), w sprawie wniosku dotyczącego pracowników zwolnionych z firm SEWS POLSKA Sp. z o.o. i Leoni Autokabel Polska Sp. z o.o. (EFG/2010/004). Kontrolę przeprowadzili przedstawiciele Komisji Europejskiej. Celem wizyty kontrolnej było przeanalizowanie działań finansowanych przez EFG oraz funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli dotyczących działań wspieranych z EFG.

IV. Podsumowanie

W ramach pilotażowych projektów EFG, realizowanych w latach 2009-2011 w Wielkopolsce, wypracowano system zarządzania, kontroli i realizacji działań wspieranych z tego funduszu.

System ten zyskał uznanie w oczach audytorów Komisji Europejskiej, którzy ocenili go dobrze. Osiągnięcie pozytywnych rezultatów możliwe było też dzięki codziennej pracy przy projekcie służb zatrudnienia Starostów Powiatów Leszczyńskiego, Ostrzeszowskiego, Rawickiego oraz Poznańskiego.

Dzięki współpracy z ww. samorządami powiatowymi udało się nie tylko efektywnie wdrożyć projekt na poziomie instytucjonalnym, lecz również objąć wsparciem osoby, które ucierpiały wskutek postępującego osłabienia gospodarczego.

Trzy lata pracy nad realizacją tego trudnego zadania, przed którym stanęła Wielkopolska, pozwoliły stworzyć model EFG dla kraju a doświadczenia WUP w Poznaniu w tym zakresie, przysłużą się do realizacji działań w ramach EFG w przyszłości.